

Statusrapport for projektet Nordiske Sprogpiloter, april 2008

Statusrapporten gennemgår projektforsløbet til dato i forhold til sprogpiloterprojektets formål. Samlet kan vi på baggrund af evalueringerne fra kursus 1 og 2 konkludere, at projektet til dato til fulde har opfyldt målet og været en stor succes.

Projektstart – forberedelse af kurserne:

I foråret 2007 gik forberedelserne i gang. I første omgang drejede det sig om at få afdækket, hvordan vi bedst når frem til målgruppen og finder engagerede deltagere. Det viste sig, at målgruppen, praktiklærere/praktikvejledere, er en ikke helt sammenlignelig gruppe i de nordiske lande, og at organiseringen af praktikskoler er meget forskellig. Nogle steder er mange skoler - næsten alle - praktikskoler (fx Danmark), mens andre lande har specielle øvelsesskoler (fx Finland). I forhold til antallet af pladser forekom det at være uhensigtsmæssigt at udarbejde en fuldstændig oversigt over alle praktikskoler i de lande, hvor der er mange hundrede.

Strategien blev derfor lidt forskellig fra land til land. I nogle lande, fx Danmark, har jeg som projektleder valgt at rette henvendelse til læreruddannelsesstedernes praktikkontorer og bedt dem pege på 4-5 skoler, som de anser som pionerskoler med interesse for udvikling. Disse skoler er efterfølgende blevet kontaktet. Strategien er blevet suppleret med direkte henvendelse til undervisere i læreruddannelsen, som jeg bad videreformidle informationer om projektet til tidligere studerende, gode praktiksamarbejdspartnere m.m. Derudover har projektet været annonceret og omtalt på særlige elektroniske konferencer for grundskolelærere i Danmark. I Norge og Sverige anvendes samme strategi, bortset fra den elektroniske conferencekontakt. Til gengæld har der været rettet henvendelse gennem Skoleværket og for kursus 2s vedkommende gennem Foreningen Norden. I Finland med fik jeg en kontaktperson fra læreruddannelsen til at afdække læreruddannelsens øvelsesskoler, og derefter sendte jeg oplysninger om projektet direkte til rektoren/skolelederen på de pågældende skoler. Derudover har Nifin og Hanaholmen været behjælpelige med at annoncere kurset. I Island gik informationen om projektet gennem læreruddannelsens praktikkontor og den danske lektor. Et besøg i forbindelse med en conference i Island gav et godt og solidt samarbejde med læreruddannelsen i Reykjavik, og aftalen er, at de udpeger 3 deltagere fra de skoler, de har et tæt samarbejde med, til hvert kursus. Udpegningen indgår i deres kontrakter med praktikskolerne. Kontakten til skolerne på Færøerne går primært gennem Nordspråks kontaktpersoner – en henvendelse til læreruddannelsen gav ikke resultat. Der har været gjort flere forsøg på at få grønlandske deltagere med, men til dato uden held. Der har både været rettet personlig og mailhenvendelse til lærerseminariet i Nuuk, men uden resultat. Der har derudover været rettet henvendelse til en række skoler, som N. Zahles Seminarium tidligere har arrangeret praktikvejlederkurser for.

Ved siden af disse kanaler har projektets hjemmeside, kursusgårdenes hjemmesider, de nordiske modersmålslærerforeninger og diverse tidsskrifter været anvendt som informationskanal.

Strategien for at nå ud til potentielle deltagere udvikles hele tiden. Det har vist sig, at det giver bedst resultat, når kontakten går gennem gode "ambassadører". Jeg har derfor ved kursus 2 – og nu ved planlægningen af kursus 3 – valgt i højere grad at benytte mit nordiske netværk til annoncering og information om kurset. Henvendelser til skolernes ledelser ser ud til i mange tilfælde aldrig at komme videre. Valget af Foreningen Norden som annonceringskanal i Sverige gav straks resultat, hvorfor den kanal vil blive forsøgt i de andre lande.

Det er meget vanskeligt at få finsksprogede deltagere på kurset. Vi arbejder intenst frem mod kursus 3 på at få deltagere fra finsksprogede områder, bl.a. ved en direkte henvendelse til finsksprogede lærere gennem Hanaholmens kontakter.

Målgruppen for projektet er praktislærere/praktikvejledere. Som nævnt ovenfor har det vist sig, at det ikke er en helt sammenlignelig størrelse i de nordiske lande, hvorfor begrebet er blevet bøjet lidt. Det primære formål med projektet er at uddanne sprogpiloter, der skal være spydspidser for at inddrage det nordiske stof i undervisningen og for at udvikle og inspirere til en mere tidssvarende undervisning i nabosprog og i nordiske sprog som fremmedsprog. Blandt ansøgere, der har fået bevilliget kurset, selv om de ikke faldt ind under målgruppen, er: Fagkonsulent i Undervisningsministeriet (Danmark), der ved siden af sit lærerjob arbejder med at udvikle faget i grundskolen og rejser rundt og holder kurser for lærere, lærere der er ansatte på undervisningscentraler med udvikling af undervisningsmateriale og kursusvirksomhed (Danmark, Norge og Færøerne), underviser i læreruddannelsen men med tæt kontakt til praksis (Sverige). Disse personer har vist sig at være gode drivkræfter, og styregruppen aftalte på sit møde i april at forsøge at få kontakt til tilsvarende nøglepersoner i de øvrige lande.

Projektleder og faggruppe:

I juni havde faggruppen sit første møde på Schæffergården. Faggruppen består ifølge projektbeskrivelsen af 3 personer ud over projektlederen, men i praksis har vi valgt at knytte evaluator og webmaster tæt til faggruppen, da deres arbejde bliver mere kvalificeret af en tæt kontakt til faggruppen. Med udgangspunkt i oplæg til kursusprogram fra projektlederen diskuterer faggruppen kursusindholdet og den konkrete organisering af kurset, og faggruppen indgår desuden i en drøftelse af, hvordan vi bedst muligt når de potentielle deltagere, og faggruppen hjælper desuden med den konkrete annoncering. For at få en føling med, hvad der konkret sker på kurset, og hvem deltagerne er, har vi besluttet at lægge faggruppemøderne i forlængelse af kurserne, og faggruppens deltagere deltager i det sidste kursusdøgn (nogle af dem med en workshop). Det har vist sig at være meget værdifuldt for arbejdet, at faggruppen har føling med stemningen på kurset. Deltagerne har også været glade for at møde de nationale faggruppemedlemmer.

Kurserne

De første to kurser er afholdt med stor succes (evaluering af kursus 1 og kort opsummering af evaluering af kursus 2 er vedlagt som bilag).

Kursus 1 blev afholdt på Schæffergården d. 19.11.-23.11. 2007. Programmet indeholdt forelæsninger om nordiske sprog, nordisk børne-ungdomslitteratur, litteraturpædagogiske og dramapædagogiske arbejdsformer, den finske sprogsituation og flere oplæg, gruppearbejder og workshops om nabosprogsdidaktik og undervisning

i nordisk stof. I kurset indgik desuden forfatterbesøg med skriveværksted og litterær byvandring med nordisk perspektiv. Evalueringen var meget positiv, men flere efterspurgte mere tid til gruppearbejde og workshops med fokus på udvikling af undervisning i det nordiske (program vedlagt som bilag)

Deltagere: Der deltog 7 danske, 2 svenske, 2 norske, 3 islandske, 2 færøske og 4 finske (fra finlandssvenske skoler) lærere i kurset.

Kursus 2 blev afholdt på Hanaholmen, d. 31.3.- 4.4. 2008

På kurset indgik forelæsninger om nordiske sprog, nordisk børne-ungdomslitteratur, litteraturpædagogiske og dramapædagogiske arbejdsformer, den finske sprogsituation, men vi havde valgt færre oplæg af eksterne oplægsholdere og i stedet planlagt flere didaktiske sessioner med gruppearbejde og workshops i forlængelse af evaluering af kursus 1. Optakten til det dramapædagogiske arbejde var en børneteateropsætning af Hundarnas Kalevala. Ved siden af havde deltagerne læst en let udgave af det klassiske epos. Derudover var der guidet rundtur i Helsingfors med fokus på finsk litteratur. Af evalueringen fremgår det, at det var en god disponering med mere tid til didaktisk refleksion og konkret planlægning af undervisningsforløb, så kursus 3 tilrettelægges efter samme skabelon. (program for kursus 2 vedlagt som bilag)

Deltagere: Der deltog 7 danske, 7 svenske, 2 norske, 3 islandske 1 færøsk lærere i kurset. En af de svenske deltagere var oprindeligt finsk (finksproget) og bidrog fint til, at det finske blev inddraget ikke kun i oplæg og ekskursioner, men også i de didaktiske drøftelser. Hun kunne fx svare på de spørgsmål af sproglig, samfundsmæssig og kulturel karakter, der opstod undervejs.

Evaluering af kursus 1 og 2:

Der blev udarbejdet en grundig evalueringsrapport fra kursus 1 og en kort opsummering af evalueringen af kursus 2 (denne udfoldes i den endelige projektevaluering).

Af evalueringerne fremgår det, at kurserne til fulde opfylder målet om at uddanne sprogpiloter, der kan fungere som ressourcepersoner: "Deltagarna uppger att kursen gett dem verktyg för att själva kunna utveckla konkreta undervisningsmetoder och konkret undervisningsmaterial" og "deltagarna uppger att kursen uppnått målsättningarna: de har fått metoder, material, inspiration och impulser" og endelig fremgår det af evalueringen, at deltagerne har "skapat kontakter till kolleger".

I forhold til målsætningen opfyldes målet om at rekruttere praktikvejleder kun delvist (godt halvdelen af deltagerne har anført, at de fungerer som praktikvejledere), men som jeg har redegjort for ovenfor, skyldes det dels forskellig organisering af praktik, dels at andre interessante ansøgere viste sig at give samme eller bedre muligheder for at fungere som ressourcepersoner og dels angav nogle ansøgere, at de ikke i øjeblikket fungerer som vejledere, men at de er på skoler, der har studerende i praktik og derfor også forventes at blive vejleder på et tidspunkt.

Målgruppen for projektet er undervisere i de nordiske lande og selvstyreområderne. Som det fremgår ovenfor, er fordelingen mellem landene ikke helt optimal. Vi arbejder hårdt på at få deltagere fra Grønland og flere deltagere fra Norge og Finland. Danmark, Sverige, Færøerne og Island er godt repræsenteret.

Frem imod afslutningskonferencen: Forberedelserne til den afsluttende konference på Lysebu i november er i fuld gang. Faggruppen har aftalt konturerne af konferencen, og ud over et par centrale fællesforelæsninger og kulturelle indslag vil konferencen primært blive brugt til sessioner, hvor deltagerne præsenterer de projekter, der har arbejdet med, siden de blev sprogpiloter. En række projekter er allerede beskrevet og meldt ind til konferencen. I projektbeskrivelsen er konferencen sat til 1 døgn, men tidligt i processen blev det besluttet at udvide til 2 døgn, for at der

skulle blive bedre tid til erfaringsudveksling, og det blev besluttet at placere det hen over en weekend, da flere deltagere har problemer med at få fri fra skole. I budgettet var der ikke afsat rejsemidler til konferencen. Vi vurderede, at det ville gøre det svært at tiltrække folk, og vi har derfor "gemt" lidt af rejsemidlerne til afslutningskonferencen, så hver deltager kan få 1000 dkr i støtte.

Hjemmesiden:

Jeg har et meget tæt samarbejde med webmaster, Hanne Rochholz, om udviklingen af hjemmesiden www.sprogpiloter.dk. Sidens formål er dels at informere om projektet, dels at være platform for de materialer mv., som udvikles i forbindelse med projektet, og dels at være et mødested for kursusdeltagerne. Hjemmesiden opfylder alle formål og er opbygget med information om projekt og kurser, tilmeldingsformular, links til vigtige nordiske rapporter, sider, ordbøger mv. og kursusmateriale fra de to første kurser. Endelig er der på hjemmesiden en blog, som deltagerne kan bruge til kommunikation. Vi er ved at udvikle siden, så den også kan tjene et yderligere – og meget vigtigt formål – at være en vigtig inspirationsside for andre lærere end sprogpiloterne, som disse kan henvise til, og ikke mindst en side, som lærerstuderende kan inddrage i deres arbejde med det nordiske i læreruddannelsen. I perioden frem til konferencen vil vi arbejde på at "åbne" siden mere mod disse funktioner. Og så må det jo så overvejes, hvad der skal ske med siden og de mange vigtige materialer, når projektet slutter.

Spredning:

Projektet er ved at være godt kendt rundt omkring. Vi har mange besøgende på hjemmesiden, og jeg modtager mange henvendelser, både fra enkeltpersoner, forlag, faglige foreninger og foreninger med nordisk interesse. Desuden melder deltagerne fra kursus 1 løbende tilbage, at de fx har holdt kursus for kolleger, oplæg på konferencer, udviklet nye ideer, afprøvet ideer fra kurset, fundet gode links, og lærerstuderende henvender sig med spørgsmål om litteratur, materiale m.m.

Vanløse, d. 20.4. 2008

Lis Madsen, projektleder



Fondet for Dansk-

